

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a 2010. évi októberi időközi országgyűlési képviselő-választási
kampányra fordított pénzeszközök elszámolásának
ellenőrzéséről a képviselőhöz jutott jelölő szervezetnél

1103

2011. május

3. Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság
3.1. Államháztartáson Kívüli Szervezeteket Ellenőrző Főcsoport

Iktatószám: V -3001-020/2011.

Témaszám: 1009

Vizsgálat-azonosító szám: V-0555

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Elek János

mb. főigazgató

Az ellenőrzés végrehajtásáért felelős:

Dr. Elek János

mb. főigazgató

Az ellenőrzést vezette:

Horváth Balázs

főcsoportfőnök-helyettes

Az összefoglaló jelentést készítette:

Dr. Faragóné Tóth Mária

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezte:

Dr. Faragóné Tóth Mária

számvevő tanácsos

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	8
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	9
1. A beszámoló közzététele és tartalma	9
2. A választásokkal kapcsolatos speciális nyilvántartási és gazdálkodási teendők szabályozása, a választási bevételek és kiadások nyilvántartásban történő elkülönítése	10
3. A választásra fordítható összeghatár és a párttörvényben meghatározott korlátozó előírások betartása	10
4. A közzétett adatok bizonylati alátámasztottsága	11
MELLÉKLETEK	
1. számú A Fidesz–Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt által, a 2010. évi szarvasi időközi országgyűlési képviselő-választásra fordított pénzeszközök forrásai és felhasználása	

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ÁSZ	Állami Számvevőszék
Fidesz–MPSZ Jelölő szervezet	Fidesz–Magyar Polgári Szövetség Fidesz–Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt jelölő szervezet
KDNP Párttörvény	Kereszténydemokrata Néppárt A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló – többször módosított – 1989. évi XXXIII. törvény
OVB Számv. tv.	Országos Választási Bizottság A számvitelről szóló – többször módosított – 2000. évi C. törvény
Ve.	A választási eljárásról szóló – többször módosított – 1997. évi C. törvény

JELENTÉS

a 2010. évi októberi időközi országgyűlési képviselő-választási kampányra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzéséről a képviselethez jutott jelölő szervezetnél

BEVEZETÉS

A választási eljárásról szóló – többször módosított – 1997. évi C. törvény (Ve.) 92. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az országgyűlési képviselő-választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások felhasználásának ellenőrzése az Állami Számvevőszék (ÁSZ) feladata, amelyet „a választás második fordulóját követő egy éven belül az országgyűlési képviselethez jutott jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében hivatalból, egyéb jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében más jelölt, jelölő szervezetek kérelmére ellenőrzi. Az ellenőrzés iránti kérelmet a választás második fordulóját követő 3 hónapon belül lehet benyújtani.”

Az ÁSZ 2011. évi ellenőrzési terve alapján hivatalból ellenőrizte a Fidesz–Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt (jelölő szervezet)¹ kampány elszámolását, mivel közös jelöltjük a Békés megye 5. számú országgyűlési egyéni választókerületben, 2010. október 3-án mandátumhoz jutott. Egyéb jelölő szervezetek és független jelöltek vizsgálatát a törvényes határidőn belül az ÁSZ-nál nem kérelmezték. Tekintettel arra, hogy a két párt között létrejött megállapodás alapján a kampány finanszírozása és a kampánybeszámoló közzététele a Fidesz–MPSZ feladata volt, helyszíni ellenőrzést csak ennél a pártnál végeztünk. A Ve. 49. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint: „Ha több jelölő szervezet közösen állít jelöltet, a továbbiakban – a választás szempontjából – egy jelölő szervezetnek számítanak.”

Az ellenőrzött időszak a 2010. októberi időközi országgyűlési képviselő-választási kampány az elszámolás időpontjáig.

Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy a 2010. októberi időközi országgyűlési képviselő-választáson mandátumhoz jutott jelölő szervezet:

¹ A Ve. 149. § g) pontja értelmében *jelölő szervezet*: a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szerint bejegyzett párt, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerint bejegyzett társadalmi szervezet, a közös jelöltet, listát állító jelölő szervezetek egy jelölő szervezetnek számítanak.

- betartotta-e a Ve. 92. § (1) bekezdésében meghatározott költséghatárt, amely szerint „a jelölt szervezetek a választásra a 91. §-ban foglalt költségvetési támogatáson felül jelöltenként legfeljebb egymillió forintot fordíthatnak”;
- a Ve. 92. § (2) bekezdésének rendelkezése alapján a választás második fordulóját követő 60 napon belül a Magyar Közlönyben nyilvánosságra hozta-e a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját, valamint gondoskodott-e a források és a felhasználás szabályszerű nyilvántartásáról és bizonylatolásáról.

Az ellenőrzés feltételeit és körülményeit illetően rögzíteni szükséges, hogy a Ve. hatályos rendelkezései, valamint a párttörvény előírásai továbbra sem biztosítják a feltételeket a választási kampánypénzek eredetének és felhasználásának teljes átláthatóságához.

A választási elszámolások ellenőrzéséről 1998 óta kiadott jelentéseinkben jeleztük, hogy az ÁSZ nem tudja teljes mértékben betölteni a választási kampány átláthatóságával kapcsolatosan azt a szerepet, amelyet az alkotmányos szabályozás megkívánna, valamint külön részleteztük az ÁSZ hatásköri korlátait is.²

Az ÁSZ visszatérően javasolta a Kormánynak: kezdeményezze az Országgyűlésnél a Ve. módosítását, hogy biztosítsa a kampány-finanszírozás átláthatóságát, ellenőrizhetőségét és egyértelműen határozza meg:

- a választási költségek elszámolása szempontjából mely időszakot, illetve tevékenység forrásait és ráfordításait kell figyelembe venni;
- a jelöltek száma alapján, normatív módon juttatott állami támogatás felhasználása tekintetében mi a dologi költségek fogalma, a felhasználás elszámolásának formája, tartalma és kifizetőhelye;
- a választási költségek forrásai körében az egyéb anyagi támogatások között milyen formában nyújtott és kiktől származó juttatásokat kell figyelembe venni;
- milyen legyen az országgyűlési választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és a felhasználás módját bemutató, a Magyar Közlönyben megjelentetett választási adatszolgáltatás formája és részletes tartalma;
- hogyan történjen az egyéni jelöltek választási költségei és azok forrásai ellenőrizhetőbb nyilvántartási kötelezettségének érvényesítése;
- mennyi legyen a költségvetési támogatáson felül egy jelöltre átlagosan fordítható kiadás reális értékhatára;
- milyen tartalmú írásos megállapodást kössenek a közös jelöltet állító szervezetek a kampányfinanszírozásra, a nyilvántartásra és az elszámolásra vonatkozóan;

² A témához kapcsolódóan kiadott számvevőszéki jelentések sorszáma: 9916; 039; 0135; 0307; 0562; 0718; 0737; 0903; 0949 és 1032.

- milyen szankciókkal járjon a határidős elszámolási és közzétételi kötelezettségek elmulasztása.

Az ÁSZ, mint jogalkalmazó szerv csak a hatályos jogszabályi környezetben biztosított keretek között végzi ellenőrzését, ellenőrzési jogosultsága az elszámolási határidőig a jelölő szervezet nyilvántartásában megjelent kampányforrásokra és ráfordításokra terjed ki.

A helyszíni ellenőrzés teljes körű tételes vizsgálattal történt. A 2010. július 16. és október 12-e között teljesült, nyilvántartott gazdasági eseményeket tételesen ellenőriztük, tekintettel arra, hogy a jelölő szervezet a 2010. októberi időközi országgyűlési képviselő-választási kampányra fordított pénzeszközöket az éves kiadásoktól a könyvviteli rögzítéssel egyidejűleg elkülönítette. A pénzügyi szabályszerűségi ellenőrzést a számvevőszéki ellenőrzés szakmai szabályai szerint készítettük elő és folytattuk le.

Az ellenőrzés módszere: A jelölő szervezet által rendelkezésre bocsátott iratok és a Hivatalos Értesítőben közzétett választási adatszolgáltatás tartalmi összevetésével, valamint az alkalmazott eljárások és a jogszabályi követelmények egybevetésével történt.

A **helyszíni ellenőrzést:** 2010. január 17-18-án, a Fidesz–MPSZ országos központjában végeztük.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A közös jelöltállításra tekintettel kötött megállapodás értelmében mind a finanszírozás, mind az elszámolás – a jelölő szervezet nevében – a Fidesz-MPSZ feladata volt. A Fidesz-MPSZ jelölő szervezet a Ve.-ben meghatározott közzétételi kötelezettségét a törvény által előírt határidőn belül teljesítette. A 2010. októberi időközi országgyűlési képviselő-választással kapcsolatos forrásokról és ráfordításokról az adatokat a Hivatalos Értesítő 2010. évi 97. számában, 2010. november 19-én nyilvánosságra hozta, internetes honlapján 2010. november 11-én közzétette.

A **közzétett adatokat** megalapozó számviteli nyilvántartásban az időközi választásra fordított pénzeszközök ráfordításait a Fidesz-MPSZ a kettős könyvvitelében a központi országgyűlési kampány főkönyvi számlán különítette el a működéssel összefüggő kiadásoktól, így a beszámolóban közölt 999 ezer Ft ráfordítási adat a főkönyvi kivonatból, valamint a nyilvántartás alapját képező bizonylatokból levezethető volt.

A választási kampányforrások és ráfordítások elszámolásért felelős Fidesz-MPSZ az **időközi országgyűlési képviselőválasztásra vonatkozó kampányszabályzatban rögzítette** a kampánytevékenység, a kampányköltség és a választási költségek elszámolása szempontjából az elszámolási időszak fogalmát. A kampányköltségek összegét a Fidesz-MPSZ Országos Választmányának határozata, valamint a jelölő szervezet közös nyilatkozata szerint egymillió forintban rögzítették.

A jelölő szervezet a **felhasználható egymillió forintos költséghatárt** – a Fidesz – MPSZ számviteli nyilvántartása, gazdálkodási dokumentumai szerint, valamint képviselőjének nyilatkozatát figyelembe véve – betartotta. A kampányköltségek között hirdetési és plakát, valamint nyomdai, szórólap-gyártási és terjesztési költségeket számoltak el. A könyvvezetés során érvényesítették a Számv. tv-ben meghatározott számviteli alapelveket. A beszámoló összeállításánál a Ve. előírásait betartották, a közös jelöltállításra tekintettel összeállított beszámoló megfelelt a megállapodásban rögzített beszámolási, nyilvántartási és elszámolási kötelezettségnek.

A párttörvényben meghatározott **forrásszerzést korlátozó előírásokat** a Fidesz-MPSZ – a nyilvántartások szerint – a közzétett, országgyűlési képviselőválasztásra fordított összeg forrásai vonatkozásában betartotta, forrásként kizárólag saját forrást jelölt meg.

A kampánytevékenységre vonatkozó, annak jogszerűségét igazoló szerződések, egyéb kötelezettségvállalási dokumentumok rendelkezésre álltak. A nyilvántartott kampányköltségek **bizonylatok** a könyvelési adatok alapján visszakeresethetők voltak. A Számv. tv. előírásainak megfelelő bizonylatok tartalmuk szerint a könyvelt gazdasági eseményt támasztották alá. A bizonylatok alaki és tartalmi követelményei megfeleltek a Számv. tv-ben rögzített, a szabályszerű bizonylatra vonatkozó előírásoknak.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A BESZÁMOLÓ KÖZZÉTÉTELE ÉS TARTALMA

A Fidesz–MPSZ a közös jelöltállításra tekintettel megállapodást kötött a KDNP-vel a kampányköltségek finanszírozására, valamint a források és kampányráfordítások elszámolására. Ennek értelmében mind a finanszírozás, mind az elszámolás – a jelölő szervezet nevében – a Fidesz–MPSZ feladata volt. Fidesz–MPSZ és a KDNP 2010. szeptember 2-án közös nyilatkozatban rögzítette, hogy a 2010. évi időközi országgyűlési választáson a Békés megye 05.-ös választókerületben közös jelöltet állít. Nyilatkoztak, hogy a kampány finanszírozását, illetve elszámolását, közzétételét a Fidesz–MPSZ vállalja azzal, hogy a kampány finanszírozására egymillió forintot fordít.

A Békés megye 05. számú országgyűlési egyéni választókerületében időközi országgyűlési választás kitűzésének tárgyában kiadott 418/2010. (VII. 16.) OVB határozat melléklet III. 20. pontjában rögzítette, hogy a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját a jelölő szervezetnek legkésőbb 2010. december 2-ig kell a Magyar Közlönyben nyilvánosságra hoznia.

Figyelemmel arra, hogy a Ve. a nyilvánosságra hozandó beszámoló tartalmát, részletezettségét nem szabályozta, a nyilvánosságra hozandó adatok tartalmára vonatkozóan az OVB a Választási füzetek 1998. évi 44. számában ÁSZ ajánlást tett közzé.

A Ve. 92. § (2) bekezdése előírása szerint: *„minden jelölő szervezetnek és független jelöltnek a választás második fordulóját követő 60 napon belül a Magyar Közlönyben nyilvánosságra kell hoznia a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját.”*

A Fidesz–MPSZ a nyilatkozatnak és a 418/2010. (VII.16.) OVB határozatnak megfelelően *„a Fidesz–Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt által a 2010. évi szarvasi időközi országgyűlési képviselő-választásra fordított pénzeszközök forrásai és felhasználása”* címmel, a törvényes határidőn belül tette közzé elszámolását – az ÁSZ ajánlásának megfelelő szerkezetben és tartalommal – a Hivatalos Értesítő 2010. évi 97. számában, 2010. november 19-én ³ (1. számú melléklet). A Fidesz–MPSZ az elszámolást 2010. november 11-én, internetes honlapján is nyilvánosságra hozta.

³ Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény 12/A. § (3) bekezdése 2008. VII. 1-jén hatályba lépett rendelkezése értelmében. „A Hivatalos Értesítő tartalmazza a jogalkotásról szóló törvény szerinti utasítások és jogi iránymutatások szövegét, valamint azokat a közleményeket, amelyeknek a Magyar Közlönyben, illetve más hivatalos lapban való közzétételét jogszabály elrendeli vagy miniszter, illetve a közzététel kezdeményezésére jogszabály által kötelezett személy kezdeményezi”.

A jelölő szervezet a beszámolóban kampányforrásként összesen 999 ezer Ft saját forrást nevezett meg, valamint ugyanilyen összegű anyagjellegű ráfordítást közölt. A kampány finanszírozására kizárólag a párt működési saját forrását használták fel. A kampányköltségek között hirdetési és plakát, valamint nyomdai, szórólap-gyártási és terjesztési költségeket számoltak el. A nyilvánosságra hozott adatok tartalma és összege egyezett a könyvvezetésben a 616112 központi országgyűlési kampány számlán rögzített adatokkal.

A könyvvezetés során érvényesítették a Számv. tv. 15. § (2)-(5) és (9) bekezdésekben, valamint a 16. § (2)-(3) bekezdésben meghatározott számviteli alapelveket. A közös jelöltállításra tekintettel összeállított beszámoló megfelelt a megállapodásban rögzített beszámolási, nyilvántartási és elszámolási kötelezettségnek.

2. A VÁLASZTÁSOKKAL KAPCSOLATOS SPECIÁLIS NYILVÁNTARTÁSI ÉS GAZDÁLKODÁSI TEENDŐK SZABÁLYOZÁSA, A VÁLASZTÁSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK NYILVÁNTARTÁSBAN TÖRTÉNŐ ELKÜLÖNÍTÉSE

A választási kampányforrások és ráfordítások elszámolásáért felelős Fidesz-MPSZ a választással kapcsolatos speciális nyilvántartási szabályokat a hatályos számlarendben és a 2009. január 5-étől hatályos kampányszabályzatában megfelelően szabályozta. Rögzítette a kampánytevékenység, a kampányköltség fogalmát, a gazdálkodási eljárási szabályokat és a választási költségek elszámolása szempontjából az elszámolási időszakot, a kiadások nyilvántartására a 6. számlaosztályban külön főkönyvi számlát jelölt meg.

Az elszámolásnál a vonatkozó szabályozás szerint jártak el. A Fidesz-MPSZ a Ve. 92. § (1) bekezdésében meghatározott ráfordítási korlátok betartásának ellenőrizhetősége céljából külön bankszámlán és a könyvelésben a költségek rögzítésével egyidejűleg a 616112 főkönyvi számlán elkülönítette az időközi országgyűlési képviselő választással kapcsolatos kiadásokat a működéssel összefüggő kiadásoktól.

3. A VÁLASZTÁSRA FORDÍTHATÓ ÖSSZEZHATÁR ÉS A PÁRTTÖRVÉNYBEN MEGHATÁROZOTT KORLÁTOZÓ ELŐÍRÁSOK BETARTÁSA

A Ve. 92. § (1) bekezdése szerint "a jelölő szervezetek a választásra a 91. §-ban foglalt költségvetési támogatáson felül jelötenként legfeljebb egymillió forintot fordíthatnak." A jelöltekre és a választásra fordítható pénzeszközök tárgyában hozott OVB 7/1998. (IV. 1.) állásfoglalás szerint közös jelölés esetén is összesen egymillió forint fordítható egy jelöltre. Az időközi választásra jelöltarányos állami támogatás a költségvetésben nem állt rendelkezésre, ezért a jelölő szervezet összesen egymillió forintot fordíthatott szankció nélkül kampánycélokra.

A jelölő szervezet a Ve. 92. § (1) bekezdésében foglalt költséghatárt a Fidesz-MPSZ számviteli nyilvántartása, gazdálkodási dokumentumai szerint, valamint képviselőjének nyilatkozatát figyelembe véve betartotta. A kampányköltségek összegét a Fidesz-MPSZ Országos Választmányának (2010. július 10.) határozatában és a jelölő szervezet közös nyilatkozatában egymillió forintban

rögzítették. A rendelkezésre bocsátott dokumentumok szerint az Országos Választmány határozatának és az előzetes megállapodásnak megfelelően alakult a tényleges költségráfordítás. Az időközi országgyűlési képviselő-választáshoz kapcsolódó kampányköltségek összege 999 ezer Ft volt.

A jelölő szervezet a választásra fordítható pénzeszközök felhasználása során belső szabályozásának megfelelően betartotta a Ve. 40. § (1) bekezdés kampányidőszak időtartamára vonatkozó előírásait.

A Fidesz–MPSZ a kampányfinanszírozás forrásaként az egyéb források körében saját forrásait jelölte meg, melynek törvényes jogcímeit az alapszabályban meghatározták. A források vonatkozásában a párttörvény 4. § (2)-(3) bekezdésében foglalt korlátozó, illetve tiltó előírásokat betartották.

4. A KÖZZÉTETT ADATOK BIZONYLATI ALÁTÁMASZTOTTSÁGA

A kampánytevékenységre vonatkozó, annak jogszerűségét igazoló szerződések, egyéb kötelezettségvállalási, illetve teljesítést igazoló dokumentumok rendelkezésre álltak. A választásokkal kapcsolatos gazdasági események bizonylati alátámasztottsága megfelelt a Számv. tv. 165. § szerinti bizonylati elvnek és bizonylati fegyelemnek. Biztosították a főkönyvi könyvelés és a bizonylatok adatai közötti egyeztetés és ellenőrzés lehetőségének zárt rendszerét. A Számv. tv. 166. § számviteli bizonylatokkal kapcsolatos rendelkezéseit betartották. A választásokkal kapcsolatos gazdasági események alapbizonylatai a könyvelési adatok alapján visszakereshetőek voltak. Tartalmuk szerint a könyvelt gazdasági eseményeket támasztották alá.

A számviteli bizonylatok alaki és tartalmi követelményei megfeleltek Számv. tv. 167. § (1) bekezdésben rögzített előírásnak.

A bizonylatok kezeléséről és megőrzéséről a Számv. tv. 168-169. §-okban rögzítettek szerint gondoskodtak.

Budapest, 2011. május *04.* „

Warvasovszky Tihomir

ÁLLAMI
VÁLASZTÓBIZOTTSÁG
ELNÖK

Melléklet: 1 db

IX. Hirdetmények

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt által a 2010. évi szarvasi időközi országgyűlési képviselő-választásra fordított pénzeszközök forrásai és felhasználása

(ezer forintban)

1. A jelölt szervezet neve: Fidesz – Magyar Polgári Szövetség,
Kereszténydemokrata Néppárt
2. A jelölt szervezet által állított jelöltek száma: 1 fő
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg: 999
 - 3.1. Forrásai összesen: 999
 - 3.1.1. Állami költségvetési támogatás:
 - 3.1.2. Egyéb források:
 - ebből
 - választási célra kapott adományok:
 - saját források: 999
 - 3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összege:
 - 3.2.1. Az állami költségvetési támogatás terhére:
 - ebből
 - anyagjellegű ráfordítás:
 - személyi jellegű ráfordítás:
 - egyéb ráfordítás:
 - 3.2.2. Egyéb források terhére: 999
 - ebből
 - anyagjellegű ráfordítás: 999
 - személyi jellegű ráfordítás:
 - egyéb ráfordítás:

Tóth Józsefné s. k.,
gazdasági igazgató

Priszter Erzsébet s. k.,
főkönyvelő